

LARS BOHMAN GALLERY

Evert Lundquist 18 juni – 27 juli, 2014

Det femte elementet

Evert Lundquist fick sitt genombrott med en utställning i Konstnärshuset år 1941, han var då trettiosju år. Vägen till det mogna konstnärskapet hade varit allt annat än rak. Åren mellan de båda världskrigen reser han mycket och söker människor, miljöer, landskap och utbildning. Under 1920-talets andra hälft gör han några målningar i tidens nysakliga anda utförda med en sådan pregnans att man skulle kunna tro att han funnit en färdriktning för sitt måleri. Men några år senare gör han "Från Sacre-Coeur" och "Jardin du Luxembourg", två mogna mästerverk som låter oss ana det som skulle komma från hans ateljé de kommande fem decennierna.

Men där var han ännu inte. Inom honom fanns ett mörkt stråk som bröt ut i depressioner. Under året 1937 gör han ett antal målningar där rumsbilden i de båda nämnda målningarna bryts sönder, i en flackande, förhöjd färg gestaltas dramatiska scener, ibland med dödlig utgång, ur det mondäna livet. Här delar Evert Lundquist rum med Toulouse Lautrec och Ensor snarare än med den Rembrandt som skulle komma att bli en ledlyd för honom. Detta år gör han också ett självporträtt, Butler, som framhåller melankolin hos den person som rids av demonerna.

Hösten 1939 är det slut med resandet ute i Europa. Han träffar sin blivande hustru Ebba Reutercrona, målare som han själv. Så småningom får de tvillingpojkar. När han, 1944, gör en framgångsrik retrospektiv utställning på Konstakademien befästs han ställning som konstnär.

Evert Lundquist var ett stadsbarn, född och uppvuxen på Normalm i Stockholm. Hans resor förde honom bland annat till Berlin, Dresden, Paris, London, Nice. Samtidigt blev hans måleri alltmer bundet till naturen och till människans möte med denna natur.

Hans viktigaste målarlokaler var först Saltsjö-Duvnäs där han och Ebba Reutercrona bodde och arbetade i gemenskap med Olle Nyman och sedan Kanton i Drottningholmsparken där han levde och verkade till sin död.

I båda fallen är det ett gränsland mellan stad och land. Gammal skärgårdsnatur håller storstaden på en knapp armlängds avstånd. Här intogs Evert Lundquists måleri av de fyra klassiska elementen: Elden, luften, vattnet och jorden. Denna klassiska kvartett blir det bärande temat i femtio års målande. Att betrakta hans målningar är att översköljas av väldiga vågor eller svalka sig vid en kvillrande källa, att bländas av solens eld och vägledas av det brinnande ljuset, att lyfta fötter tyngda av lera eller följa trädets trots mot tyngdlag och horisont, att se fåglarna svinga sig upp i det element som motståndslöst strömmar genom våra kroppar samtidigt som det för fåglarna är en fast och bärande materia.

På paletten fann Evert Lundquist sitt femte element i den pastosa färg som, på dukarna, vittnade om de fyra elementens existens. Färgen blev oberoende av yttre ljuskällor, ljuset var inte reflexer av något utifrån kommande utan bröt fram ur det femte elementet. Han uppnådde en liknande effekt i sina "etsningar" (de kallades så trots att de aldrig, med ett undantag, varit i närheten av ett syrabad).

Evert Lundquist tilltalades av den snabbhet i registreringen av intrycket som möjliggjordes av stickelns direkta attack på kopparplåten. Längs linjerna på plåten uppstod vassa grader som fick den tryckta linjen att blöda och därmed närmade den svartvita teckningen till den målade bilden. Det femte elementet förvandlade även det vita papperet till ett ljusfyllt rum.

Olle Granath